

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Pri večkratnem tiskanj se
sena primerno zmanjša.
Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.
Naročnino prejema opravišтво
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "
V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.
Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.
Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Nov obrtniški red.
Obrtnija je bila nekdanje zlato polje, Nemec je rekel: „das Handwerk hat einen goldenen Boden“. Stara obrtniška mesta, kakor Nürnberg, Augsburg bila so jako bogata; obrtniški stan je bil v srednjem veku premožen, veljaven in spoštovan; iz obrtnije je izviralo bogastvo mest, ki so se zaradi velikega premoženja lahko vojskovala s kralji, tako na pr. Benetke, Ljubek itd. Obrtnija pa je cvetela zaradi dobre uredbe. Ni mogel vsak obrtnije prirediti, kakor zdaj, in slabo blago prodajati.
Kdor je hotel „pomočnik“ postati, moral je že svoj obrt dobro znati; kdor pa je hotel „mojster“ postati, moral je imeti troje: prvič je moral narediti „mojstersko“ delo, s katerim je pokazal, da je vreden med mojstre sprejet biti, da je svojemu obrtu popolnoma kos; drugič je moral imeti začetni kapital; in tretjič kar je bilo še najtežje, moral je dobiti privoljenje od svoje obrtniške zadrage, kajti od vsacega obrta bilo je število mojstrov strogo določeno.
S tem se je doseglo, da so bili obrtniki izurjeni v svoji stroki, in dažljna oblast je pazila na rokodelce, ter kaznovala take, ki svojega izdelka niso dobro in pošteno izdelali. Konkurenca ni bila prehuda, ker je bilo število mojstrov določeno, zato so imeli obrtniki trden, dober kruh. Brez dela postopajočih delavcev ni bilo toliko ko zdaj, ker se jih sploh ni preveč v poduk jemalo; in sploh so šli po svetu le, da bi se bolj izurili pri raznih mojstrih, nikakor pa zaradi pomanjkanja dela, ka-

kor dandanašnji, ko le nekako beračijo, ker jim nikjer ni moč dela dobiti, ker je vse prenapolnjeno.
Prišli pa so liberalci s svojo „svobodno kupčijo“, „svobodno obrtnijo“ itd. Ker se judom ni bilo mogoče vmes vrniti med „zunfice“ ali zadrage, ki so stale, kakor ograde, vtrjene zoper vse napade, zato jim je pomagala ideja „svobode“, da so to ograjo pretrgali in proglasili „svobodno“ obrtnijo, kakor je še danes. Obrtniki so se dali prevariti, da so privolili v to, in so s tem izrekli svoj propad. Pričela se je velika zmešnjava. Rekli so, da bodo izdelki vsled konkurence boljši, ker bo vsak skušal drugzega prekositi, da bo svoje blago lažje prodal. Pa zgodilo se je ravno narobe; kako bo tudi tak boljši izdelek naredil, ki se obrtnije nikdar učil ni! In taki so prevzeli obrtnije, od katerih so si kaj dobička obetali; judje, švindlerji vsake vrste so posegli v obrtniško življenje, pa s pravimi obrtniki niso konkurirali v dobroti izdelkov, ampak samo v ceni; ljudstvo navadno ne praša, ktero blago je dobro, ampak ktero je po ceni; na to so ti „industrieritterji“ zidali svojo spekulacijo, ter so s pravim „schundom“ spodrinili poštene izdelke; prišel je čas surogatov in falzifikatov, vse je bilo narejeno le na videz, za trenotek, notrajne cene in trdnosti ni nobene imelo. Da se je tako blago lahko boljši kup izdelavalo, ko poštena roba, to je umljivo; in kar nizka cena ni storila, pomogla je veličanska reklama po časnikih. Osnovale so se velike tovarne, ki so razne slabe izdelke prav dober kup izdelavale, in obrtniški stan je bil v nekterih

stokah toliko ko vničen. Tako se je ves svet s slabimi izdelki napolnil, in danes bi se dobro blago že težko kje dobilo, ko bi ga kdo prav kupiti hotel, ker je že čisto izpodrinjeno. Ni ga več tistega sukna, iz kterega plajšči so se podedovali od očeta na sina in od sina na vnuka; ni ga več tistega platna, ki so ga otroci celo leto trgali na sebi, pa ga niso strgati mogli. Danes so tovarne, ki stare cunje strgajo, in ta prah se vnovič v sukno predela; in marsikdo, ki misli, da si je kupil novo obleko, nosi v resnici le stare cunje; potem pač ni čuda, če taka obleka že čez dva meseca v kosce gre; — pa na videz je bilo lepo, prodajalec ga je morda čez mero hvalil in se lahal, da je dobro (ker dandanašnji lagati in goljufati ni več greh, „das gehört zum geschäft“). Vendar, napolnili bi celo knjigo, ko bi hoteli naštet vse izdelke, ki so bili nekdanje dobri, zdaj pa za nič; saj o tem je vsak sam prepričan. To je sad tiste švindlerske konkurence, ki se je v obrtniške zadrage vrnili z obljubo, da bodo vsi izdelki boljši in cenejši postali.
Dokler je bilo število mojstrov omejeno, so še pošteno shajali, da ni bilo treba občinstva slepariti. Vsled svobodne obrtnije pa se je število obrtnikov tako pomnožilo, da ne morejo več shajati, in si morajo nekteri z goljufijo pomagati. Če je na pr. v mestih v vsaki drugi hiši krčma, potem pač ne morejo vse krčme zadosti gostov imeti, in ker je treba živeti, najemino plačevati in davke plačati, pomagajo si nekteri krčmarji s tem, da pijačo, ali celo jed ponarejajo in kvarijo; prevelika

Kako sem se jaz likal.
Črtice za poduk in kratek čas.
XXII.
Omenil sem že posebno lastnost patra Ksaverja, da je imel na vso moč rad mačke; kjer koli se je pokazal, se jih je vlekla cela rajda za njim. Če že to ni bil ravno vzvišen pogled in bolj spodoben za kako staro gospodično, kakor za osobo duhovskega stanu, so sčasoma postale še nadležne vsemu samostanu, posebno nam fantom, ki smo morali porte pometati, hlapcem, največ pa kuharju, ker so kradle tako, da ni smel kar nič iti od ognjišča ali shrambe za jedila odprte pustiti. Tudi pater Miklavž je bil sila hud nad njimi, ker so zalezovale njegove tiče. Zato jih je pa tudi vse preganjalo, polena, kamenje je letelo za njimi povsod, kjer se je ktera pokazala. A gorjé, če je pater Ksaver to videl! Razgrajal je potem po samostanu in hotel vsacega lasati, kdor je njegovim mačkam kaj žalega storil. K sreči je bil jako počasne hoje in vsak mu je lahko ušel.
Enkrat je videl mene, ko sem največjo vrgel z drugzega nadstropja na tla, kjer se jej pa ni nič žalega zgodilo.
„Boš šel sem, ti guncvet ti“ — se jezi in

gre proti meni — „jaz ti bom pokazal. Počakaj me, me boš počakal?“ žuga s prstom, ko jaz memo njega po stopnicah skočim kar po tri jemaje.
„Glej ga no, saj ni neumen, da bo čakal“ — se oglasi s smehljajem pater Celestin, vikarij, ki je bil gluh, pa vendar slišal upitje patra Ksaverja — „lovi ga ti, če moreš.“
Potem sta se oba nekoliko sprla in odšla vsak v svojo sobo, kjer se je pater Ksaver vstopil k oknu ter gledal po svoji navadi po vrtu, če bo še kdo kako mačko preganjal.
V kratkem času se je bilo te živali zaredilo toliko, da je bila celó samostanskim sosedom nadležna. V neki hiši, kamor sem hodil jaz za patra guardijana po mleko za jutranjo kavo, mi je nekega jutra rekla gospodinja:
„Danes bo mleko slabše, ker so nam včeraj samostanske mačke vse zbrodile in smetano polhzale. Povej to patru guardijanu!“
Jaz to sporočim z nekakim notranjim zadostjenjem in pater guardijan reče nevoljen:
„Res je, te nesnage imamo že veliko preveč. Daj ti, ki si vsch muh poln, daj in spravi se nad mačke. Jaz bom za tvoje delo že kaj v tvojo hranilnico položil.“
„Bi že šlo“ — ugovarjam jaz — „ali kaj,

če pater Ksaver kaj zvé o tem ali me še celó zasači?“
„Te bom že jaz branil. Saj pa tudi treba ni, da bi kaj zvedel. Le tako delaj in ravnaj, da bo ena mačka za drugo zginila. Kaj nimaš nič drota in nimaš Bistrice blizu? Dišeče slanine ti bom že jaz priskrbel in pod streho pater Ksaver tudi ne pride. Najbolji prostor je pa nad suknarijo.“
Človek bi moral biti strašno zabiti, če bi tega ne razumel. Zdaj se je pa tudi začel neusmiljen lov na mačke, na treh krajih sem imel nastavljene drotene locnje in vsako jutro ste šli po dve ali tri mačke v Bistrico. Pater Ksaver se je strašno čudil, da je bilo pod streho večkrat strašno njavkanje in da je vsak dan zginil kteri ali ktera njegovih živalic, ki jih je vse poznal. To je tožl tudi patru guardijanu, a ta mu je odgovoril:
„Mogoče, da kdo ktero ubije, saj že po vsem mestu kradejo.“
Ko je ta uničevalni boj trajal kakih štirinajst dni in se je število maček stopilo že na kakih 5 ali 6, nesem enkrat zjutraj na locnjo zadavljenega največjega mačka po stopnicah izpod strehe, ko me sreča pater guardijan in pogledavši mrtvo žival reče:

konkurenca potegne obrtnijo navzdol, ne pa navzgor, o tem smo menda zdaj že vsi edini.

Nekteri hočejo svobodno konkurenco zato, ker nečejo, da bi bilo občinstvo odvisno od milosti in samovolje mojstrov in obrtniških združenj; ta ugovor ima nekaj v sebi, a srednji vek je vedel za to nepriliko protizdravilo, in to je bilo vladno nadzorovanje izdelkov v njih ceni in dobroti (kvalitete); tega sredstva, akoravno ni liberalno po šabloni, morali se bomo poprijeti, ako hočemo sedajno divjo in neomejeno konkurenco odpraviti, ki obrtniški stan v pogubo peha, občinstvo pa s slabimi izdelki preskrbljuje.

Celó kaznilnice so začele z obrtniki konkurirati, in obrtniki, ki sami nimajo dela in morda celó nič v usta dati, morajo s svojimi davki one jetnike rediti, kateri nič davka ne plačajo, pa vendar poštenim obrtnikom zaslužek jemljejo, ter s prihranjenimi novci iz ječe pridejo, ki so jih pač lahko prihranili, ker jim je država skrbela za delo, za stanovanje in hrano. Tudi zaradi tega se množe pritožbe rokodelcev.

Tretja neprilika, ki izvira iz svobodne obrtnije, je ta, da nekteri mojstri s samimi fanti delajo, bodisi iz varčnosti, bodisi zaradi slabih zaslužkov, bodisi zaradi pretiranih terjatev pomočnikov. Tako vidimo po delavnicah dandanes polno fantov, pa malo izurjenih pomočnikov. Kedar so fantje svoj uk dostali, in kedar bi bil čas, da bi začeli kaj služiti, jim mojster delo odpove, in vzame novih fantov, ki mu zopet zastoj delajo. Nasledek tega je, da otroci delajo (kako, si vsak lahko misli), izurjeni delavci pa po svetu brez dela postopajo, beračijo, ali pa se kam drugam vtaknejo, za kar nikdar niso imeli poklica, ne poduka. Tako se svet na glavo postavlja vsled „svobodne obrtnije“. Dunajski obrtniki so imeli nedavno shod, ter so se izrekli, da se mora natanko določiti, koliko fantov sme kak mojster v poduk vzeti. Zaradi kaznilnic so rekli, da naj bi te samo za erar delale.

Splošno pa se čuti nujna potreba, da se obrtniška postava temeljito spremeni, in sicer v smislu „reakcije“, treba bo namreč iz praha vzeti mnoge stare, pa dobre naredbe. Če bodo pa „liberalni“ meščani in obrtniki še dalje v judovski rog „svobodne obrtnije in kupčije“

„Za tega je pa škoda. Je že star in polovil največ podgan in miši. Tudi ni hodil krast, kakor drugi. Le nesi ga v Bistrico, pa ta naj bo zadnji, potlej nehaj. Je že dosti podavljenih. Saj tako ne vem, kako bo s patrom Ksaverjem, ko mu bo tudi tega njegovega najdražjega zmanjkalo. Ti le tiho bodi, tvoj zaslužek je že v škafli.“

To je bilo ob petih zjutraj, jaz stečem z mrličem proti Bistrici in ga z loncem vred vržem v vodo za drugimi njegovimi predniki. Popoldne ga je že pater Ksaver pogrešil in začel rogoviliti pred refektorijem, kjer ga je navadno čakal. Brž je mene obdolžil, da sem mu ga s sveta spravil, a pater guardijan se je potegnil za me rekoč:

„Meniš, da fant ima toliko časa brigati se za mačke, kakor ti? On ima šolo in knjige; za varuha tvojih mačkov pa ni nobeden postavljen. Ali naj mar še zá-nje najamem kakkega hlapca ali fanta, da jih bo pasel in gledal, da se nobeden ne zgubi?“

Splošen smeh drugih patrov, pater Ksaver mrmra nekaj in gre v svojo sobo, a več ko štirinajst dni je trpelo, da je pokazal zopet prijaznejši obraz, se reče; drugim, meni ne več, ker je obdržal sum, da sem bil jaz rabelj ma-

trobili, potem jim ni mogoče pomagati, potem silijo v svoj lastni pogin.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 22. oktobra.

Nemški ustavoverni listi napadajo vlado, da še ni prinesla nobenega predloga zaboljšanje ekonomičnega položaja, temuč samo predloge, kakor budget cesarske hiše, nove vojne postave, ki državi prizadevajo le stroške, a nikakoršnih dohodkov. Vladni predlogi o vredenju bosenskih razmer z našim cesarstvom grajajo od vseh strani. Res čudni so ti ljudje, od sedanje vlade in konservativnega državnega zbora zahtevajo naenkrat toliko poboljšanj ljudskemu stanju, poprej so pa sami samovoljno vladali celih šestnajst let, a niso drugega storili, nego razpihovali prepir med državljani raznih narodnosti Slované zatirali, delali nove postave zoper katoliško cerkev, mnogo dražega časa zgubili z dolgim debatiranjem o popolnoma nepotrebnem civilnem zakonu, poviševali davke in delali državne dolgove, za razvitek kmetijstva, obrtnije in trgovine se še zmenili niso. Zdaj po svojih organih pišejo o slabem narodno-gospodarstvenem stanju, države in državljanov, a tega ne omenjajo, kdo je vse to zakrivil? Mi konservativci gotovo ne, saj naša stranka ni imela krmila v svojih rokah in ne več ne v zborih. Krivda je toraj gotovo na njih samih. Zato bi pametneje naredili, da bi poslušali klic cesarjev v prestolnem govoru, in prijenjali od svojih, za državo in njene narode škodljivih namenov, ter podali roko k sporazumljenju in skupnemu delovanju, zaboljšanje ekonomičnega stanja, nego da zgolj zabavljajo na vlado in avtonomiste; pa pomislil naj bi, da sami v prejšnjem državnem zboru niso vedeli nobene pomoči. Zabavljati in svete dajati je pač mnogo lažje, nego pa slabo državno gospodarstvo popraviti.

V kontrolno komisijo za državne dolge bodo naši vzeli enega izmed ustavovercev, najbrž Dumbo; tedaj ni res, da naši postopajo enako brezobzirno, kakor so prej ustavoverci; čeravno bi se ti ne smeli nič pritožiti, če bi jim naši slabo za slabo povrnil, ter jih pri vseh volitvah izključili iz odsekov. Zdaj se pa

poroča, da ustavoverci niso hoteli sprejeti kompromisa, ter da bodo 4 lastne kandidate za kontrolno komisijo postavili.

Vnanje države.

Rusi praznujejo dve zmagi, eno diplomatsko, eno vojno. V Carigradu je postal zopet minister tisti Mahmud Nedim, o katerem je znano, da je privrženec Rusije. V Aziji pa so Rusi vzeli Merv, glavno mesto Turkomanov, ter tako prodrli do afganske meje, kjer morajo v malih letih z Angleži vkup trčiti. Neutralska cona med Rusijo in Indijo je zdaj nemogoča postala, državi si boste sosedinji postali. V slučaju vojske Rusi nimajo več daleč v Indijo

Telegram „Slovenca.“

Dunaj 21. okt.

Pri volitvi kontrolne komisije za državni dolg in družih danes voljenih odsekov je v zbornici poslancev zopet zmagala desnica. Minister Taaffe je odgovoril na interpelacijo poslanca Bärenfeinda zaradi goveje kuge, minister Falkenhayn pa zaradi trtne uši.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 21. oktobra. (Iz državnega zbora. Gospodarske zadeve v Idriji.) V današnji seji državnega zbora je predsednik naznanil, da je iz českih občin prišlo čez 50 prošelj za spremembo volilnega reda. — Knez Lobkovic in tovarši so stavili interpelacijo do ministerstva, kako so se rešile prošnje českih kmetijskih društev za spremembo českega poljedelskega sveta. Potem se pride na dnevni red.

Prva točka današnjega dnevnega reda je bilo prvo branje postave v povrnitvi podpore, ki se je bila podelila prebivalcem kerkonoških gorá (Riesengebirg.) na Českem. Predlog se izroči odseku 15 udov. — Poslanec Reschauer vteteljuje potem predlog o postranskih železnicah in nasvetuje, da naj se izroči odseku 36 udov, kar zbornica sprejme. Ta odsek bo zavoljo tega tako mnogoštevilen, ker bode pretresal vse železniške zadeve. — Pri volitvah odsekov, ki so se potem vršile, zmagala je tudi danes desna stranka z večino 10 glasov, dasi mnogo poslancev ni bilo navzočih. Najglavnejša volitev je bila volitev 4 udov za kontrolno komisijo državnega dolga. Dozdej v tej

ček, in je ta sum menda še seboj pod zemljo vzel. Pozneje je namreč zbolel, še ko sem bil jaz tam, a Bog varuj, da bi mu bil jaz kedaj jed v njegovo sobo nesel!

Lahko bi pripovedoval še več takih in enakih dogodb s samostana, toda naj bodo s to končane. Vrnimo se nazaj v šolo.

Pater Generoz je vedel za vse te in še druge moje razposajenosti in hudobijo, zato mi je pa tudi zažugal:

„V zzzaddržanji bbbboš dobbbil tttrrojko, lllle zappppomni ssssi, ti llump ttiti! Bbbbm že s ppppatrom Fffferdinandom govoril.“

Pater Ferdinand, naš katehet, je bil zeló oster učenik. Dobre volje ni bil velikrat, mu je glava preveč nagajala. Nekega dne nam je v šoli, ko so bili nekteri zeló nemirni, rekel:

„Ako bi vi vedeli, kako mi šunder v šoli težko dè, bi gotovo imeli usmiljenje z mano. Le redke so ure, da bi mene glava ne bolela, in če vi šepetate ter z nogami drsate po tleh, je tako, kakor da bi mi kdo s kladvom ob glavo bil. Toraj, če imate kaj usmiljenja z menoj, bodite mirni.“

Ta opomin nas je vse zeló osupnil in sklenili smo med seboj, patru Ferdinandu ne več nagajati, še posebno zato, ker je štaberl

pri njem pel redko, a če je pel, pel je tem močnejše, da je za sled puščal klobase. Jaz ga pač nisem bil še okusil, a če bi bil pater Generoz res njemu izročil me, no, uboge moje hlače! Vendar se to ni zgodilo, ker je menda pater Ferdinand že sam vedel, kakšen sem. Vsaj sem to sklepal po pohvali, katero mi je enkrat privoščil, ko sem posebno odrezal se z „biblično zgodovino“:

„No, znaš že“ — je rekel — „in to je tvoja sreča. Poreden si pa tudi tako, da ti ga ni para. Kaj bo še s tabo! Prosi svojega patrona, da bi ti izprosil še pameti, dobro glavo že imaš!“

Šola se je bližala koncu, oba patra sta nam naročila, naj se pripravljamo za javno skušnjo. Mene pa pokliče še pater Generoz v svojo sobo in me praša:

„Lansko leto si slišal, kako sta prvi s četrtega in drugi s tretjega razreda govorila pri javni razdelitvi šolskih daril. Ali bi si ti upal stopiti na oder pred gospodo z nemškim govorom?“

„Prej ko s kranjskim, saj sem kranjski že skoro pozabil, ker se nismo prav nič učili —“ je moj odgovor.

„Na, tu imaš govor“ — reče na to pater

komisiji še ni bilo nobenega konservativca in liberalci so vse žile napenjali, da bi tudi sedaj ta komisija ostala v njihovih rokah. Desnica jim je ponujala spravo ali kompromis, vsled kterega bi desna imenovala 3 ude in 1 namestnika, levica pa 1 uda in 1 namestnika te komisije. Pa levica te ponudbe ni hotela sprejeti, ker se je nadejala, da bode ona pri volitvi imela večino, ker je več avtonomistov manjkalo; k sreči pa tudi levičarji niso bili vsi prišli in tako smo zmagali z večino 10 glasov; izvoljeni so bili vsi štirje kandidati desne stranke: Kozlovski, Fuchs, Šrom, Dubsky. Za namestnika je desnica volila oba liberalca: Doblhoff in Pacher. — Za državno sodišče je bil namesto dr. Rabla, ki se je vsled izvolitve za državnega poslanca odpovedal temu sodišču, izvoljen od dr. Klaiča nasvetovani kandidat dr. Ivčević, odvetnik v Zadru. Večina zbornice je temu nasvetu tem raje pritrdila, ker iz Dalmacije v raznih dunajskih sodiščih dozdej ni bilo nobenega zastopnika. — V odsek za Bosno in Hercegovino so izvoljeni: avtonomisti Groholski, Baum, Czartoriski, Hohenwart, Klaič, Lienbacher, Rieger, Lobkovic, Jireček, Lichtenstein Alojzij, Giovanelli Ignacij, Dunajevski, Laudon, Fanderlik, Greg, pa liberalci: Herbst, Piener, Carneri, Ed. Süs, Rabl, Tomašček, Sturm, Skene, Lustkandl. — V vojni odsek: avtonomisti: Dzvinkovski, Chrzanovski, Smolka, Alfred Liechtenstein, Fischer, Viljem Pfeifer, Rihard Clam-Martinitz, Tilser, Belcredi, Sternbach, Zeithammer, Mattuš, Tovarniuki, Zamojski, Vetter, pa liberalci: Hackelberg, Streeruwitz, Bauhanns, Czedit, Russ, Lohninger, Rechbauer, Klirr, Schöffel.

V odsek za oprosteno od koleka pri združevanju zemljišč in pri pomočnih posojilnicah: avtonomisti: Kielanovski, Hausner, Rapoport, Doblhamer, Vošnjak, Herman Miha, Winkler, Meznik, Hevera, Stangler, Martusiewicz, Fürstenberg, Kaizl, Piatzer, Puzyna, pa levičarji: Matscheko, Wagner, Sax, Wünsche, Isbary, Mauthner, Kronawetter, Roser, Müller.

V oderuški odsek desničarji: Rydzovski, Zborovski, Krasicki, Lienbacher, Zotta, Zeilberger, Žak, Müller, Roth, Vitezič, Bulat, Starzenski, Tyskiewicz, Wurm, Gudenau, pa levičarji: Weber, Forster, Kallir, Haase, Pajer, Kohanovski, van der Strass, Neusser, Jaques. V odsek za zavarovalnice: avtonomisti: Cha-

miec, Dziduszycski, Fröschel, Poklukar, Harrach, Oliva, Doblhamer, Wolski, Adamek senior, pa levičarji: Schier, Wittmann, Weiss, Auspitz, Wolkenstein, Schmidt. V odsek za ponarejena vina: desničarji: Kaminski, Bodynski, Karlon, Dipauli, Klimeš, Weber, Ruf, Berchtold, Pfeill, pa levičarji: Kinski Kristjan, Granitsch, Mackowitz, Friedman, Dobler, Fürnkranz. — V odsek za odpravljanje legaliziranja: desničarji: Dvorski, Madeyski, Onysz-Kiewicz, Fuchs, Herman Mihael, Monti, Mikyska, Žak, Vašaty, Thurnher, Croy, Adamek sen., Brauner, Haller, Jasinski, pa levičarji: Obračaj, Stöhr, Jaksch, Grantsch, Eilmann, Speas, Keil, Kirschner, Spaun. Temu odseku se bo izročil tudi predlog Hohenwartovega kluba, da naj se legaliziranje čisto odpravi. V današnji seji je izročil tudi dr. Fanderlik predlog, da naj se odpravi kolek pri časnikih in koledarjih. Ta predlog je posebne važnosti za manjše časnike in ima mnogo upanja, da ga bode večina sprejela. Tudi je odgovoril minister Taaffe na interpelacijo o razširjevanju goveje kuge na Kranjskem in Štajarskem in rekel, da je vlada vse storila, da bi to pošast zatrla. Na Kranjskem je še 37 krajev okuženih, na Štajarskem pa 9. Tudi na Dunaju so v klavnici pobili okuženo živinčje, ali razširila se ta bolezen ni, in novejša poročila tudi iz kronovin pravijo, da kuga že pojema. Minister Falkenhayn pa je odgovoril na interpelacijo o trtni uši, rekši, da je vlada vso pozornost obrnila na to, da se ta uš iz Laškega k nam ne zatrosi, ter prepovedala kupčjo s trtami itd. na mejah laških. Prihodnja seja bo v petek 24. t. m.

O gospodarskih zadevah idrijskih, kakor so bile v zadnjih „Novicah“ popisane, je državni poslanec Klun stavil spomenico in jo danes izročil ministerstvu poljedelstva s prošnjo, da naj se reč preišče in ljudem škoda povrne. G. minister Falkenhayn je obljubil to storiti. Morda bode to zadostovalo, da bodo prošnje vrlih Idrijčanov uslišane.

Domače novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

(Naš domači polk Khun) je že na poti z Bosne, dan prihoda v Ljubljano pa še ni znan. V zadnji seji mestnega odbora ljubljanskega je

župan povedal, da se delajo že priprave za slovesen sprejem.

(Novo cimentiranje). Mestni magistrat naznanja, da se morajo vse posode in vage, ki so bile cimentirane po novem l. 1876 in 1877, še enkrat cimentirati, prve do konca t. l., druge pa vsaj do konca marca prihodnjega leta. Kdor bi to zamudil, bo ostro kaznovan.

(Zasežen) je bil včeraj zopet „Narod“ zavoljo dopisa iz Ptujega, ki govori o tem, da so se razglasili okrajnega glavarstva zoper kugo priobčili v nemškem jeziku. Se že vidi, da je mraz, listje pada z dreves, državni pravdnik pa pobira — liste.

(„Sokolski večer“) bo v soboto v steklenem salonu ljubljanske čitalnične restavracije; program obsega petje, komične prizore, godbo itd.

(„Podučno berilo za mladost“) je naslov drobnih knjižici 70 strani, ki jo je, spisano po več slovenskih učiteljih, ravnokar dalo na svetlo slovensko učiteljsko društvo. Knjižica obsega mnogo podučnega berila, je pisana v lahko umevnem jeziku, toraj našašč za slovensko mladino še mlajših let. Prepričani smo, da bo mladini primerno darilce, zato jo priporočamo staršem, učiteljem, varuhom in drugim prijateljem mladine. Cena jej je le 15 kr., dobiva pa se pri gori omenjenem društvu in menda tudi v katoliški bukvarni.

Razne reči.

— Strela. Pri sv. Duhu nad Krškimi je 16. t. m. vdarila strela v zvonik farne cerkve, ga razrušila in poškodvala tudi sprednji del cerkve. Vnelo se ni, ker je bil prehud dež. Zvonovi so padli na tla in se ubili. Cerkev in zvonik sta bila prej že v slabem stanu in zadnji neki še strelovoda ni imel, čeravno je bilo lani že enkrat treščilo v nj. Zdaj bodo morali že oboje novo zidati, ker cerkev menda še za božjo službo več varna ni. Se vé, da je farane zadela s tem velika nesreča.

— Francoska ministra Leroyer in Lepère sta na potovanju po deželi ob prošlih državnih počitnicah slučajno v enem hoteli prenočila. Krčmarica prinese knjigo, v katero se tuji vpisujejo. Prvi se zapiše Leroyer iz Pariza, poslednji pa Lepère, minister notranjih zadev francoske republike. Drugi dan je prvi moral 20 frankov, poslednji pa 50 frankov plačati za prenočišče, ker velika gospoda tudi lahko veliko plača.

Generoz — „naučil se ga in kedar ga boš znal, ga bova poskusila.“

Kdo je bil ponosnejši od mene! Od prejšnjega leta sem vedel, da pride poslušat vsa viša kamniška gospoda in jaz — jaz, bom govoril jej, moje besede bo poslušala! Ali si more kdo kaj bolj veličastnega misliti?

Hlastno zgrabim polo in grem ž njo — kam? V zvonik, v slepe line, tam začnem brati na glas in upiti nemške besede, ktere sem pač vsaj po večem že razumil, na vse štiri strani, ker ni se mi bilo bati, da bi mi kdo nagajal. Prebivalci samostana so pač prizigali glave, ko so slišali v višavi upitje, pa vendar niso vedeli, od kod prihaja. Dobre tri dni sem se učil v slepih linah nemški govor in ko sem ga znal od začetka do zadnje pike vsega, se oglasim ponosno pri patru Generozu, pri katerem ga vsega z glave povem.

„Dobro, dobro“ — me pohvali pater — „po šoli bova ostala v šolski sobi, tam ga boš poskusil za katedrom.“

Res ostaneva v šoli, pater sede v klopi, jaz grem za kateder in pričnem svoj govor. Ali že po prvih besedah mi je pred očmi vse megleno, ne vidim nič, ne čutim nič, le ušesa

so vsa polna, in že po par stavkih me vstavi pater:

„Še ne znaš dobro. Uči se še jutri, potem bova zopet poskusila domá v refektorji.“

Poskušnja drugega dne ni bila nič boljša. Čeravno sem ves govor znal, kakor očenaš, je bila že zopet tista megla, tisti šum, da mi je vsega spomina zmanjkalo.

„Le stoj, ti bom jaz pomagal“ — reče pater, se vstopi zad za me in mi šepeta govor. Ali to me je še le motilo, to! Zdaj nisem znal ne besede več, vse je bilo tako, kakor podrti zidovje, besede vse zmedene.

„S tabo že ne bo nič“ — reč pater vidno raznenaden. — „Škoda! Če ti zdaj v praznem prostoru ne gre, kako bi bilo še le pred gospodo! Bom moral že drugega dobiti. Ti nisi za javni oder, že vidim.“

„Na to vzame svoj rokopis in gre, jaz pa za njim ves podrt. Tako dobro sem znal vsako besedo govora, da bi bil pričel lahko povsod, kjerkoli bi bil pater ukazal. In zdaj bo drug govoril, drug bo veljal za prvega, ne jaz! O ti nevkretni kmetiški jezik ti! Kar razgrizel, izdri bi tel Zakaj te li človek ima, če ne za to, da bi ž njim povedal to, kar vé? — Se

reče, če bi imel svoj govor povedati s šolske klopi, bi že šlo, saj sem do zdaj vse, kar sem se naučil, lahko povedal s klopi ali vsaj pred klopjo, kjer sem navzgor gledal in imel poslušalce za hrbtom, da mi niso gledali v obraz. Morda bi tudi z višave, s katedra ali izza mize govoreč ne obtičal v govoru, če bi mi vsi hrbet obrnili. Ali toliko oči in toliko ust radovednih v človeka obrojenih — to, to je, kar zmede najlepšo šteno. Jaz že vidim, da ne bom nikdar za nič, tudi te sramote ne maram preživeti, da bi moj govor govoril kateri drugi; ne, tega ne, raj grem v hosto, tje gor pod sv. Primoža, da me snedo volkovi ali kakoršna koli zver hoče; branil se ne bom nobeni in jutri brž grem v hosto.

To premišljujem tam v kotu na vrtu za mizo, kar mi potrkna na ramo pater Gotthard. Jaz šinem brž kvišku, a on reče dobrovoljno:

„Si žalosten, je li? Jaz že vem, zakaj, pater Generoz mi je vse povedal. Nič ne maraj, vsakemu ni dal Bog moči jezika. Govoril bo drug, a ti boš vendar prvi v šoli, smo že dali perijohe v tisk. Zato boš pa dobil tako šolsko darilo, kakoršnega dozdej še nobeden.“

Največja razprodaja

zdolaj imenovanih stvari s svetovne razstave, za polovico vrednosti.

Žepne ure.

(Iz Švajce.)

Vsa ura je najfinije reparirana, na trenotek regulirana in jamči se na 3 leta

Najboljše in najceneje ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekund repasirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključicem in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.80.

Žepna ura iz umetnega zlata, na minuto regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, ključicem in baršunastim etui-jem, samo gl. 3.75.

Krasna ura na sicerce iz težkega nikel-srebra, na sekund regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.75.

13lotna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 12.60.

Krasna, prava 13lotna puncovana srebrna ura za gospe, s 15 rubini, razen tega na novem, električnem potu pozlačena, tako, da je ne more noben zlatar sveta od pravo zlatih razločiti; razen tega zastoj jedno verižico iz umetnega zlata in najfinijega venecijanskega pletiva, preje gl. 28, zdaj samo gl. 16.

Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, na držku brez ključa za navijati, z dvojnimi in kristalnim oklopom, preje gl. 24, zdaj samo gl. 8.85, z verižico od double-zlata itd.

Isto tako fina email-ura s se strojem za odbijanje ur, more se porabiti v najelegantnej sobi, gl. 2.85. Regulirana ura za buditi z ropotaljo, more se tudi uporabiti kot ura za pisno mizo, preje gl. 12, zdaj pa samo gl. 5.

Število ur zmanjšalo se je, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmanj stane četirkokrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zdolaj označeno firmo.

Solnčniki in dežniki.

(Iz Milana v Italiji.)

Jeden solnčnik od ponarejene svile z belo, zeleno, rdečo ali plavo podstavo, s plastičnim nikelnakitom in posebnim podstavom paspolirano, preje gl. 4, zdaj samo gl. 2.

Jeden italijanski kloth-dežnik z zapenjačem od kina-srebra in najfinije rezano palico, preje gl. 550, zdaj pa samo gl. 2.30.

Jeden double-solnčnik za gospe in gospe, podstavljen in v vseh barvah, z zapenjačem od kina-srebra in verižico stane samo gl. 2.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

(Amerika.)

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovani s 15 medalijami, a zaradi svoje dvojne svrhe, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 14 do 16, ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 7.30 do 8.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vsake velikosti.

2000 tucatov američanskih svilenih natikačev in nogovic

(Filadelfija v Ameriki.)

najzdravejša nošnja, hladi noge in popije pot. 6 parov gl. 1.50, nogovice 3 pare gl. 1; tiste so jednobarvene, v najmodernijih bojah, nebezno plave, rdeče, sive in pisane.

Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenji kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posebe, ker po prvi objavi tega naznanila, proda se jako veliko.

Naslov za pisma: A. FRAISS, Rothenthurmstrasse, Hauptdepot industrieller Fabrikate, 9, BEČU.

Naročbam iz Bosne in Hercegovine treba priložiti novce, ker se tja pouzetbe ne pošiljajo.

4000 tucatov francoskih batistnih žepnih rut (Pariz),

vsi zarobljeni in s sortiranimi okrajci, za nečuvno nisko ceno od gl. 1 po tucatu, preje so stali gl. 4.50.

Stvari iz britanija-srebra.

(Sheffield v Angleški.)

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeca novina, ki za 20letne uporabe bela ostane, kot pravo 13lotno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem javno obvezujemo, novce takej in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orodje očrnilo.

12 pravih angleških vilic in nožev od britanija-srebra z zastoj pridodanimi in k istimi pripadajočimi žlicami, vse skupaj preje gl. 9, zdaj samo gl. 3.93.

6 podstatkov (tac) od britanija-srebra, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.75.

6 isto takih sedalcev za noše, preje gl. 4.50, zdaj samo gl. 1.75.

1 pušica za sladkor od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.

1 par svecnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.

1 vrček za jajca, preje 60 kr zdaj 30.

1 avonoc za mizo od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj samo gl. 1.42.

1 sprava za poper in sol, preje gl. 2.50, zdaj 75 kr.

1 karafundelj za jesih in olje, preje gl. 8, zdaj samo gl. 4.50.

1 sprava za čevpljenke od britanija-srebra, težka za na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Najobmamljivejši, najfinjši ponarejeni

briljantni lišp

(Amsterdam in Brasilija.)

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta hot najuspešniše, kar se je doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solnčnega obrisa in to namenjen, da se za drage novce kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni jeden zlatar celega sveta ne more teh ponarejenih briljantov od pravih razločiti, ako jih ne podvrže preje najnatatnejemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

1 briljantni prstan, najnovejša in najfinjša zlata fazona samo gl. 2

1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema bisseroma v ponarejenem srebrnim okovu, gl. 2.50.

1 briljantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.

1 briljantni medaljon, najlepša fazona zlata, samo gl. 2.50.

1 krišec za vrat v lepe obliki, samo gl. 2.

1 briljantna narokvica samo gl. 2.50, jako obmamljiva.

1 briljantni diadem ali spona za lasé gl. 2.50.

1 par briljantnih pripenjakov za lasé gl. 2.50, najmoderniše tega sveta.

1 verišica okolo vratu iz double-zlata, najfinjša pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.

1 kratka verišica za uro, iz double zlata, preje gl. 5, zdaj gl. 1.50.

3000 tucatov svilenih žepnih robcev.

Ti žepni robci so nam bili poslani za razprodajo od neke pale firme, stali so preje gl. 18—20, a mi dajemo tucat samo kolikor zaloga traje za malo ceno od gl. 10—6 po tucatu. Za svilo smo porok, ter se prosi za najhitrejšo naročbo, ker se hitro razprodajajo in se lahko rabijo tudi kot robci za vrat.

Neverjetno ali ali resnica je!

Jedna cela oprava za gospe (Draždani),

sestojeca iz jedne ženske oprave iz pravobojnega franc. kretona ali tako zvanega ruskega platna z mnogim lišpom in najmodernijšega kroja samo gl. 3.75, kjer se je samo za delo plačalo gl. 8.

Jedna fina oprava s krasno olišpanim plaščkom iz pravobojnega kretona ali ruskega platna samo gl. 5.50, a za samo delo se je plačalo gl. 12.

Najpraktičnejše je, da so te oprave vsakej gospe pristale in brez njih biti ne more.

Zaradi mnoge prodaje priporoča se najhitrejša naročba.

Tega še nij bilo!

2000 komadov

pravih angleških plaidov za pot. (London.)

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč se priporoča silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so za prodajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinijše in najtežje angleške plaid-tkanine, jako veliki in široki, tudi kot potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo. Preje so stali gl. 14 do 16, zdaj samo gl. 5.50 do 7.50.

Perilo

za gospode in gospe.

(Rumburg v Českej.)

Jedna moška oxford-srajca, četvornata z 2 ovratnikoma gl. 1.70.

Jedna fino vezana moška srajca iz najboljšega širtinga gl. 1.70.

Jedna gladka strong-srajca gl. 1.70.

Jedna jako fina ženska srajca s krasno vezeno gl. 1.70.

Jeden divno olišpan nočni korset, drugačno vezan, gl. 1.70.

Jedne ženske hlačice z najlepše vezljanim lišpom, gl. 1.70.

Jedna krasna suknja za gospe, z najfinjšim plisjem nališpana, gl. 1.70.

Jeden francoski steznik životnik za ženske gl. 1.50.

Vse perilo je najboljše in najtrajniše delo, ter je preje 4krat več stalo. Pri naročbi je treba samo obseg vrata v centimetrih naznaniti.

Oljnate slike

s fino pozlačenimi okviri.

(Monakovo.)

Te krasne oljne slike so s prosto roko na platno slikane, visoke so 21 dunajskih colov, a 26 palcev široke, izvedene v akademijah za lepe umetnosti, v finih cvetjem in arabeskami najlepših okvirih. Te slike krasé vsako sobo in dvorano, ter so ali slike dežel, iz raznih genre in svetniki vsacega imena. Preje je stala jedna slika gl. 15, zdaj z okvirom vred samo gl. 4.85, katera prilika se ne boče nikdar več podala.

Obuvalo

za gospe in gospe.

(Dunaj.)

Najfinije obuvalo iz telečje kože, dvakrat sešito, z 2 ali 3 podplati, najsolidnejše dunajsko delo, par za gospe po gl. 4.85, za gospe gl. 3.85, vsi črevlji v najnovejši modernej fazoni. Pri naročbi treba naznačiti daljino in višino noge, ali pak črevelj priposlati na ogled. Vsi črevlji so preje dvakrat več stali.